

Någä Sold 'istorior til

Ä va jänn gängg upå do tidi då Thunberg va präst å Soldn. Ätter je guss-tjänst jänn sundag um begani, kam ann tä språk minn Vik Mas frå Utåmör um ur svårt ä va tä få tag i nå pig boti prästgardn.

Thunberg: ”Hur kan det vara så svårt att få goda och dugliga tjänare numera?”

Vik Mas: ”Ja ä e so nu fö tidn. Ä e ländj så Vår Ärr byrdå klågä yvyr sumu sak”.

Ä va summer sä add redå ur ä add gändji til då donda Svartn vårt ijelkuakkadn å Soldn förr jätt tag. Jänn gängg kam ä jänn ärr åv båtım frå Mora å då ann djikk uppyvyr båtåjsbåkkam kam ann tä möt Sturull minn ästn å slättermasin, ann suld nårdi Sjorgård fö tä slå åv je lind. Donda motkarrn tänkt ann suld spötj litä minn Sturull, så ann stanet å säjd: ”Jag har hört sägas att här på Sollerön slår ni ihjäl folk”.

Sturull: ”Ja, a, men ä e allt fullt så a sjovdäj o . . .”

Je began va Kals Andes å Sörbu Lass västyvyr fö tä timber je lad. Ä va bråttum fö däm suld ättbaker a Soldn fö tä bärgg agran sä. Däm äldå nästan bå nåt å dag. Då däm add fändji upp älvo stukkvarv kam ä je rasnd tä rägnskåjr så däm vårt ståndnd ini doda ladi så int add nå tak å va rät våter.

Då säjd Kalsgubben: "Ä va då dält tä va inå vägger då ä e släjkt ve-där".

Sturull Kisti i Bängsarvi add gändji ländj å sitt dåli. O djetet full int inå Strandi bar fö tä få si glasogor. Ä vårt bar sämmer å sämmer å ätt slus stjikket o ätter någä frå Ålen å Hålm. O add sitt att däm add släjkä i jänn priskurant. Då o änteligen fikk emat ogor, sätt o si ata bordi å tog fram je tiningg, sätt å si ogor å byrdå leså. Sä säjd o: "Täj ujej ujej, i tror då rakt däm a tryttja tinindji minn grovabästä, bokstäver e ju sturer sämä esikråkä".

Bompers Per va so lagd att ann svättes so föskrättjli vänd ann än djärd. Däm säjd um onum att ä va jännästn å Soldn så kund jätå si svättån.

Jänn vitter va Krångan Mas i skoim å tjöret timber. Ann add Måspers Kal tä loskarr. Bompers Per ägg a BomLass, så add je drävjningg å stjyfti brevi. Ur ä nu va så add Mas glämma åv tändstikkum jänn dag. Kållt va ä å ann djärd si bet tä djär upp nånn midagsjäl. Däm såg då att ä rätjet å stjyfti brevi å Mas stjikket åv Kal fö tä ärå um däm fingg jätå ata däm-mas jäld. Kal djikk däjnt men kam ättbaker um jänn fläkk å säjd: ”Int add däm nånn jäld dan int, ä va bar Bompers Per så barket biter så ä rätjet um ann”.

Sammils Per add ve instämman båtå tingdjä fö att ann add vemin å tjöra Bläckberg boti Grossn sä ann add vurti ijelsläin västi skoim. Per djikk losan vi tindji fö dö att ä va litä skralt minn bevisnindji. Bom Lass fikk ärå eta å säjd: ”Ä va då tur ä, ann add ju kunna få livstids straffar-bet fö eta, å ä add ann då ållder yvyrlivå — så pysjån ann a ve sisst tidi. .

Sturull Joan add ve i Flenum å äddji timber. Ä va stäkkån å kvistån skog å jänn dag glatt ä fö onum så ann ägg si i fingrä. Ann vårt bota duktern å ann djärd bå sömet å djipset fö ann add skuråv je sini. Ä djikk jätt tag åsä fikk Joan kum ättbaker å ta åv djipsä. Då ann byrdå röd fingrum litä fråget ann duktern: ”Kan i spylå fion ätter eta nu då ä?”

Duktern: ”Ja, det det ska nog gå bra”

Joan: ”Ä va bra ä — fö ä ant i kunna förr”.

Masandes Ull add ve nårdå båkkan fö tä ärå Frälsningsarmén. Ä va bar kvinnfok så spylet å sjunget. Ull ärdå andäktit å då ann kam åjt säjd ann: ”Täj - däm bjod då full till dömda o, fasst ä va bar kvinnfok”.

Rull Las i Ryssum add ve åjt å täj si jänn fest jänn logdaskväld. Ann kamatt sent a nåtn å va druttjin. Då ann kam ini stugu kändd ann att ann va tom så ann fanatt brölädo å tog fram smöra å je tunnbröskaku å lagd upå bordä. Ann va full litä fiplån å då ann strok å smöra bar int ä si bätter änd att ann strok ä å je Mortiningg så låg frammä. Ann vek jop å bet åv å byrdå tugg. Sä tykkt ann: ”Täj ujej — uken e ä då så a båkå nu då. . .”

Gambel Måspers Andes i Gruddbudum add jänn ässt så va so föskrättjli istadun då ann suld beslas. Vänn gångg ann känd sylån vårt ä jätt falians liv, ann spann å uppet å bet o bar si a. Ätt sluss djikk Andes upa Bomen sä ann add gändji bet. Bomen fiet Andes nida ställi, tittet å ässtn jätt tag å säjd: ”Nug sa ä bi någu råd. Ä finns bar jätt sätt tä få isn besladn. Vir fåm ta å skot ann å sätt å an sylån sä”.

Tåmt Niss å DeKå å någä lärker til add kemi ilag fråmåni tjörtjon jänn logdaskväld. Säm vanli vårt ä tä språk um kullor å släjkt. Då vårt ä tal upå att Bälter Joan add flytta. Ann add aft pansjonat da Koopen e nu. Ann add jämt aft pigor tä jops.

Tåmt Niss: ”Ä bi int nå fin kullor tä tjik ätter nu då?”

DeKå: ”Du e då so dålin tä svänsk så du bi i alla fall tvundjin tä färå a Nåjsnes um da sa få di nå kvinnfolk”.

Flintn i Gruddbudum add ve båtå djyfta si min Kristin. O vårt bebådun å vårt rättnu tjäkk um kvidn. Je nåt känd o att o suld til å o vårt vätja Flintn. Ann köjtet upp å fikk å si nå kläd å köjtet suda Grudd Joan ljotest ann duvd. Sä fickk ann upp Joan å däm kringet si ini biln å Flintn galet a Joan at ann suld tjör forttest ann duvd båtå BeBe. Männ då däm add kemi nidum vatubuttn nidi Rysågå galet Flintn: ”Stana — stana Joan, vir sum ju a Kristin minn våss o”.

Två Gruddbuskelinger råkav utåni Koopen å byrå språk vi veroder.

Kari: ”E ä sannt att Andes sudi gardim a ve inn upå jänn släjken alko-listanstalt ä?

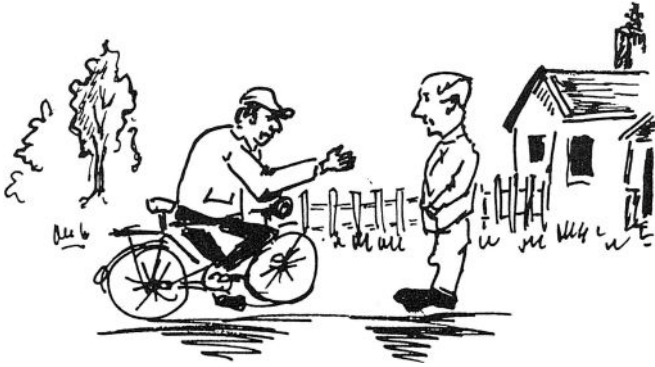
Ann: ”Ja — a, mågåso, nug mått ä va ve so si du, ann va do ljot druttjin då ann kamatt”.

Sturull Andes add gart áv ölgjakti á sát ata bordi i Rappgard á djärd ren bysso. Ann fiplet litä minn slutstyttji á bäst ä va small ä áv jätt skot. Ä dundret á rätjet i el stugu. Sám tur va add Andes pipo snett uppi så kájlo djikk upi tatjä á upp genum trássbáttnen. Ä bar int si bätter änd skotä sä fo rätt genum jänn kástym så Rapp Oskar att ändjadn upá vindim. Oskar byrdá sveri á trätt upá Andes fö att ann add föstöra kástymen fö onum. Dä säjd Andes (ann stotet litä dá ann vårt issin): ”V-v-va d-d-d-du djävlát g-g-glad b-b-b-bannade k-k-kallsat att d-d-d-du int v-v-va ini k-k-k-kástymim”.

Sturull ráket Nisans Axel upá bákkam. Axel add ju fe a Stákklum i ungg ár á ve da ländj. Axel fráget Sturull ur ä stod til nu fö tidn.

Sturull: ”Jo takk fö långg sä — i a full ve litä sjok á dávin, männ sisst trätti ári a ä ve nug so bra”.

Bälter Andes kam frama Vass Kal bårt nä Linkis tidåt jänn logdaskväld. Andes add täj si nånn sup, strättjet fram jännödör nävån a Kal å säjd:
”I sa bar säj hej å di mäss i kännsatt di. . .”

Sörbu Lass va åjt å sågå jätt stjyft i lag minn Sundström, så va såmän skogvakter, ä suld bi någu stämplingg. Däm kam framter a je möör å da stanet Sörbu Lass til å säjd: ”Jän vårt ä jänn ölg tjyvs kutin fjorum ost”.

Sundström: ”Jaså, vem var det som sköt dem?”

Sörbu Lass: ”Summer säj att ä va Tråmben å summer säj att ä va i, männ läsmann a ä under åjtreddningg — mään, justt jän va ä i alla fall”.

Jänn ana gångg add Bälter Andes ve å täj si jänn fest upå sjov missmåsafton i lag minn någä ann bruket få nån brännvinnsup åv. Sä dan ätter kam ann nida Kaffestugun å va litä grenjån å säjd a Vass Kal: ”Vändfö djingir å lagdir mi so tidåt fö — ä va ju mismårn å ålltingg”.

Mas Helmer